در همایش تخصصی معرفی بازار پاکستان مطرح شد؛

کمیته راهبردی همکاری کرمان و پاکستان تشکیل شود

گروه اقتصاد: هفته‌ی گذشته اتاق کرمان میزبان یک هیات مهم اقتصادی از پاکستان بود تا در یک همایش تخصصی دو روزه هم بازار پاکستان معرفی شود و هم به بررسی چالش‌های حوزه روابط تجاری با یکدیگر بپردازند.

در این مراسم، رئیس اتاق کرمان با اشاره به مزیت‌های تجاری کرمان در بخش‌های مختلف، برای برقراری ارتباطات بهتر و بیشتر تجاری کرمان و پاکستان پیشنهاداتی در زمینه‌های آموزشی، لجستیکی، راهبردی و... ارائه داد، که در ادامه زبده‌ای از این تبادل‌نظرها را می‌خوانید.

به گزارش روابط عمومی اتاق کرمان، سیدمهدی طبیب‌زاده، در همایش تخصصی معرفی بازار پاکستان (از سری سلسله رویدادهای توسعه بازار) با بیان اینکه کرمان از استان‌های ویژه و شاید ویژه‌ترین استان اقتصادی کشور از لحاظ تاریخی، فرهنگی، اقتصادی و به نوعی قلب فرهنگ و اقتصاد کشور است، گفت: کرمان دارای بالاترین ذخایر معدنی کشور و همچنین نیروی انسانی خلاق و پرتوان است که توانسته‌اند بیابان‌های کرمان را فعال کنند.

رئیس اتاق کرمان، تولید باکیفیت‌ترین و بیشترین محصولات کشاورزی پسته، خرما و زیره را از دیگر مزیت‌های کرمان برشمرد و خاطرنشان کرد: از لحاظ امکانات صنعتی نیز کرمان جزو خوشه‌های پایین‌دستی صنایع پتروشیمی، معدنی و صنایع غذایی است.

وی با اشاره به برخورداری کرمان از مراکز آموزش و فناوری در حوزه‌های معدنی و کشاورزی، تصریح کرد: مزیت‌های کرمان زمانی موثر واقع می‌شوند که بتوانند مبنای یک فعالیت تجاری بزرگ و وسیع را با کشورهای مختلف از جمله پاکستان فراهم کنند.

طبیب‌زاده، با تاکید بر تدوین برنامه‌ای مشخص برای گسترش روابط اقتصادی کرمان و پاکستان، به ارائه پیشنهاداتی در این زمینه پرداخت و گفت: نخستین پیشنهاد، ایجاد «کمیته راهبردی همکاری‌های مشترک کرمان و پاکستان» است که با تشکیل جلسات متعدد و مداوم، مسائل اقتصادی، گمرکی، لجستیکی و بانکی را رصد کند تا بتوانیم سهم موثری از بازار را برای کرمان و پاکستان فراهم کنیم.

طبیب‌زاده ادامه داد: پیشنهاد دوم، ایجاد مرکز نمایشگاه‌های دائمی محصولات کرمان در چند شهر پاکستان از جمله لاهور و کراچی (به عنوان قلب اقتصاد کشور پاکستان و دروازه ورودی پاکستان به جهان) است تا تجار پاکستانی از نزدیک با محصولات و کالاهای کرمانی آشنا شده و سفارش خود را ثبت کنند. وی با اشاره به ظرفیت اتاق کرمان برای برگزاری دوره‌های آموزشی و همچنین اهمیت برگزاری دوره‌های آموزشی مشترک، خاطرنشان کرد: طراحی و ایجاد مسیر لجستیکی هموار و راحت برای ارتباط کرمان و پاکستان ضرورت بسیاری دارد که در این ارتباط توجه به حمل‌ونقل ترکیبی ریلی و جاده‌ای، رفع موانع گمرکی و رفع موانع حمل و نقل ریلی حائز اهمیت است. رئیس اتاق کرمان با اشاره به علاقه فعالان اقتصادی استان کرمان برای ارتباط تجاری با پاکستان به ویژه شهرهای لاهور، کراچی، اسلام آباد و کویته، اظهار کرد: علاوه بر وجود ظرفیت های متعدد در کرمان و پاکستان، رابطه دیرینه فرهنگی، اجتماعی، دینی و مذهبی ایران و پاکستان می‌تواند زمینه گسترش روابط را فراهم آورد. طبیب‌زاده، با اشاره به محدودیت های ورود از مرز زمینی پاکستان به ایران پس از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه خواستار رفع این محدودیت ها شد و گفت: مهمانان پاکستانی برای حضور در کرمان و شرکت در این رویداد مسیرهای طولانی را طی کردند و امیدواریم این موانع برطرف و زمینه حضور در کرمان راحت تر شود. وی در پایان با بیان اینکه این رویداد می‌تواند آغاز حرکتی جدی به سمت توسعه بازرگانی بین ایران و پاکستان و همچنین انتقال تجربیات باشد، تصریح کرد: در حال حاضر حجم تجارت پاکستان از ایران سه میلیارد دلار (با ۱۰۰ نوع کالا) است و در سفر اخیر رئیس جمهور به پاکستان قرار شد این سهم به ۱۰ میلیارد دلار برسد و کرمان باید سهم موثری در این تجارت داشته باشد؛ البته انتظار تجارت یک سویه نداریم و باید زمینه‌ی حضور کالاهای متقابل در کرمان و پاکستان فراهم شود.

رفع محدودیت تردد زمینی از پاکستان به کرمان

در ادامه این نشست استاندار کرمان با اشاره به فرصت‌های سرمایه گذاری و تجاری مناسبی که بین کرمان و پاکستان وجود دارد، گفت: وجود مرز مشترک ایران و پاکستان، فرصت‌های بسیار خوبی برای توسعه تجارت کرمان و پاکستان را فراهم کرده است و در این ارتباط رفع محدودیت‌های تردد زمینی از پاکستان به ایران با توجه به ضرورت ارتباطات تجاری بین دو کشور، پیگیری می‌شود.

محمدعلی طالبی، ضمن قدردانی از اتاق کرمان برای برگزاری این رویداد، به جایگاه برتر کرمان در حوزه معدن، کشاورزی، تولید انرژی‌های تجدیدپذیر و خورشیدی اشاره کرد و افزود: کرمان در مرکز کریدور ریلی و جاده‌ای کشور قرار دارد و مسیر عبور کالاهای کشور به سمت پاکستان و افغانستان است. وی با اشاره به تنوع اقلیمی و ظرفیت‌های گردشگری کرمان، تصریح کرد: ایجاد مراکز لجستیک و همچنین ایجاد نمایشگاه دائمی محصولات کرمان در پاکستان می‌تواند در شناخت بیشتر جامعه، سرمایه‌گذاران و تجار پاکستانی از کرمان و همچنین تقویت ارتباط کرمان و پاکستان موثر باشد.

وی ایجاد فرصت‌های «صادرات مجدد» را برای تقویت ارتباط تجاری با پاکستان مهم خواند و افزود: روابط کرمان و پاکستان نباید محدود به روابط تجاری باشد بلکه فرصت همکاری دانشگاه‌ها و سازمان‌های مردم نهاد و برگزاری رویدادهای مشترک فرهنگی نیز وجود دارد که می‌تواند به تقویت روابط دوجانبه و خلق فرصت‌هایی برای تعامل بیشتر کمک کند.

مسیر ریلی مطمئنی تا مرز پاکستان فراهم کنیم

نماینده مردم کرمان و راور در مجلس شورای اسلامی نیز در ادامه این نشست اقدام اتاق کرمان در برگزاری این همایش و رویداد را ارزشمند توصیف کرد و گفت: اتاق کرمان جزو سه اتاق اول کشور و دارای جایگاه فراملی است، نقش جهانی دارد و توانسته نقش بخش خصوصی را آنگونه که شایسته آن است، معرفی کند. شهباز حسن‌پور، در ادامه به ظرفیت‌های کرمان در بخش‌های مختلف و همچنین نیروی انسانی اشاره کرد و افزود: کرمان و پاکستان می‌توانند ارتباط تجاری و اقتصادی خوبی در حوزه‌های مختلف داشته باشند. وی از فعال‌تر شدن گروه دوستی پارلمانی ایران و پاکستان خبر داد و افزود: نمایندگان استان کرمان در کمیسیون‌های تخصصی مجلس حضور دارند و سعی می‌کنیم برای سرمایه‌گذاری و کارآفرینی ارتباط خوبی بین مجالس دو کشور برقرار شود. وی راه نجات کشورها را واگذاری مسئولیت‌ها به مردم و بخش خصوصی دانست و اظهار کرد: به دنبال روابط تجاری دو طرفه بین ایران و پاکستان هستیم و سعی می‌کنیم مسیر ریلی مطمئنی را تا مرز پاکستان فراهم کنیم و امیدواریم دولت پاکستان نیز شرایط این ارتباط را فراهم کند.

آمادگی اتاق‌های پاکستان برای ارتباط با کرمان

در ادامه رئیس شورای تجاری پاک ایران فدراسیون اتاق‌های بازرگانی پاکستان با ابراز خرسندی برای همکاری تجاری بین پاکستان با ایران و به ویژه کرمان، این همکاری را ارزشمند دانست و ادامه داد: اتاق‌های بازرگانی پاکستان در بخش‌های مختلف به ویژه میوه، خشکبار و گیاهان دارویی حاضر به ارتباط با کرمان هستند. اسفندیارخان، با اشاره به ظرفیت های اقتصادی و سرمایه‌گذاری پاکستان در بخش های مختلفی مانند، شیر و لبنیات، معدن و... افزود: ایران و پاکستان می توانند دو محور و قطب در آسیای غربی باشند و در بسیاری از بخش‌ها همکاری کنند. وی صنعت دارو و واکسیناسیون، سرامیک، لباس، معدن، انرژی‌های تجدیدپذیر، سنگ آهن و... را از جمله بخش‌های قابل تعامل کرمان و پاکستان برشمرد و ضمن دعوت از فعالان اقتصادی کرمان برای حضور در پاکستان و آشنایی با ظرفیت‌های آن، خاطرنشان کرد: کرمان در بخش ماشین سازی و معدن ظرفیت‌های بسیار خوبی دارد، فرصت خوبی برای تعامل شکل گرفته و فعالان معدنی کرمان با حضور در پاکستان می‌توانند در شورای همکاری دو طرف با پاکستان همکاری داشته باشند.

اسفندیارخان، با بیان اینکه ظرفیت کشاورزی کرمان به ویژه در تولید خرما و پسته بسیار خوب است و می‌توان سرمای گذاری مشترکی در این زمینه داشت، اظهار کرد: پاکستان می‌تواند مبدأیی برای صادرات کالاهای کرمانی به سایر کشورها باشد و محصولات کرمان را از پاکستان ارسال کنیم. رئیس شورای تجاری پاک ایران فدراسیون اتاق های بازرگانی پاکستان در پایان گفت: ایران و پاکستان در بخش‌های تکنولوژی برای کشاورزی و بخش‌های دیگر می‌توانند سرمایه‌گذاری‌های مشترکی داشته باشند که برای هر دو طرف سودمند باشد.

تکمیل خط ریلی زاهدان به میرجاوه

رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و پاکستان با اشاره به ظرفیت‌های کشور پاکستان گفت: میزان تولید ناخالص داخلی پاکستان ۳۴۰ میلیارد دلار است، این کشور حدود ۶۰ تا ۷۰ میلیارد دلار واردات دارد و صادرات آن نیز حدود ۵۰ میلیارد دلار است. عبدالحکیم ریگی بیان کرد: موازنه تجاری منفی که در پاکستان وجود دارد مربوط به مبالغی است که کارگران از خارج از کشور می‌فرستند.

وی در ادامه افزود: آن‌چه که امروز در بخش صادرات و واردات بین دو کشور ایران و پاکستان ایجاد شده، طی ۳۰ سال به‌مرور شکل گرفته و به حدود ۳ میلیارد دلار رسیده است زیرا با وجود قراردادهای مرزی امضا شده و کمیسیون‌های اقتصادی مشترک بین دو کشور، استراتژی از طرف دولت‌ها نداشتیم و بخش خصوصی خودش توانسته به اینجا برسد.

ریگی گفت: از استان کرمان می‌خواهیم کالاهایی که به پاکستان صادر می‌شود، در نقطه صفر مرزی تولید شود، زیرا در این صورت قطعاً کرایه حمل نخواهد داشت. وی از اختصاص زمین به پاکستانی‌ها در منطقه ویژه میرجاوه به‌صورت غیرمستقیم خبر داد و گفت: شرکت پاکستانی از این فضا، برای فرآوری برنج استفاده می‌کند.

رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و پاکستان با اشاره به ظرفیت راه‌آهن کرمان- زاهدان، اظهار کرد: متاسفانه در مسیر زاهدان به میرجاوه که ۱۰۰ کیلومتر است، راه‌آهن وجود ندارد که این مسیر باید تکمیل شود تا تمامی کالاهایی که در اقصی نقاط ایران تولید می‌شود با قطار به نقطه صفر مرزی حمل شود و در این صورت ۵۰ درصد هزینه‌ها کاهش می‌یابد.

متعادل شدن مبادلات تجاری ایران و پاکستان

رئیس اتاق بازرگانی کویته پاکستان خواستار برقراری تعادل در تجارت بین دو کشور ایران و پاکستان شد و گفت: به جز برخی کالاهای متفرقه که بدون گمرک وارد پاکستان می‌شوند و نمی‌توان آن‌ها را محاسبه کرد، میزان صادرات ایران به پاکستان ۷ میلیارد دلار است و این در حالی است که صادرات پاکستان به ایران فقط یک میلیارد دلار است. محمد ایوب ادامه داد: در حالی که از طرف پاکستان چند کالای محدود مانند برنج و کنجد از پاکستان به ایران صادر می‌شود، از طرف ایران ۱۵۰ کالا وارد پاکستان می‌شود و این نشان می‌دهد در این زمینه تعادلی وجود ندارد.

وی همچنین با اشاره به برخی مشکلات گمرکی در واردات کالاهای پاکستانی از متوقف شدن برنج پاکستان به مدت ۴ ماه در گمرک گلایه کرد و افزود: در حالی که ما در پاکستان هیچ گاه این کار را انجام نمی‌دهیم و هیچ یک از کالاهای وارداتی ایرانی، توقیف نمی‌شود اما ما در ایران این مشکل را داریم. محمد ایوب در ادامه با اشاره به مشکلات بانکی بین ایران و پاکستان، خاطرنشان کرد: پاکستانی‌های بسیاری در ایران با مشکلات بانکی مواجه هستند و کسی به آن‌ها کمک نمی‌کند و برای اینکه بخواهند مشکل خود را برطرف کنند باید هزینهٔ زیادی بابت دریافت خدمات به وکیل دادگستری پرداخت کنند.

وی با اشاره به ظرفیت‌های صنعتی و معدنی کرمان، از تجار و فعالان اقتصادی کرمان خواست تا با حضور در پاکستان و شرکت در همایش بین‌المللی که توسط اتاق بازرگانی پاک ایران برگزار خواهد شد، کالاهای خود را به بازار پاکستان معرفی کنند.

کنسرسیوم افغانی، ایرانی، پاکستانی تشکیل شود

مشاور وزیر امور خارجه ایران در پاکستان با بیان اینکه بخش بازرگانی و بخش دولتی پاکستان می‌خواهد به طور کامل با ایران کار کند، گفت: مشکل ما این است که تناقض رفتاری داریم و گویش، با گفتار و کردار متفاوت است.

علیرضا رجایی، با بیان اینکه علاقه پاکستان برای تجارت با ایران قطعی است و آن را دنبال می‌کنند، افزود: پاکستان، مردم و دولتش، برادر ما هستند اما باید واقع‌بینانه صحبت کنیم. وی ادامه داد: پاکستان، مقولهٔ بانک جهانی را دارد اما اگر بخواهند آشکارا و تمام‌قد با جمهوری اسلامی کار کنند، بانک جهانی برای آن‌ها محدودیت ایجاد می‌کند. رجایی، در ادامه با اشاره به برخی مشکلات در صادرات کالاهای ایرانی به پاکستان توضیح داد: پاکستان برای کاشی ایران ۲۰۰ درصد تعرفه گمرکی گذاشته است که منطقی نیست. مصرف کاشی پاکستان ۸۰۰ هزار مترمربع است که روزانه توسط کشور چین ۳۰۰ هزار مترمربع در خود پاکستان تولید می‌شود و ۵۰۰ هزار مترمربع مورد نیاز است که باید از ایران تامین شود. وی با اشاره به بازدید از کوهک افزود: پروفیل، سرامیک و شیشه ایران در آنجا بلوکه شده و در این رابطه چه کسی باید پاسخگو باشد؟ این در حالی است که ما در کوهک برای راحتی پاکستان، سکوی گازی ایجاد کرده‌ایم. رجایی ادامه داد: خودروهای حامل کالای ایرانی توسط طرف پاکستانی در مرز معطل می‌شوند و بعد آن را برمی‌گردانند که این منطقی نیست، یا گاهی پاکستان به‌صورت ناگهانی تصمیم می‌گیرد مرز را ببندد در حالی‌که ما قراردادها و تفاهم‌نامه‌های زیادی امضا کردیم. وی با بیان اینکه کامیون‌های ایرانی در هر چک‌پست باید با قواعد و قانون‌های مجزا وارد شوند، خاطرنشان کرد: اقتصاد لفاظی نیست بلکه قاعده‌ای دارد که هر یک باید با تعریف خودش انجام شود. مشاور وزیر امور خارجه ایران در پاکستان گفت: ما اجازه دادیم که کامیون‌های پاکستان تا زاهدان بیایند اما به کامیون‌های ایرانی اجازهٔ وارد شدن تا عمق پاکستان داده نمی‌شود. وی با تاکید بر اینکه برادری نباید یک طرفه باشد، با اشاره به مشکلات زائران پاکستانی در ایام اربعین سال جاری، بیان کرد: به سرکنسول کویته اجازه داده نمی‌شود که مسیر را دنبال کند! چه کسی باید مسیر را بازرسی کند؟ رجایی، با اشاره به اینکه در قانون کمبود نداریم اما لفظ ها باید عملی شود، گفت: پاکستان تمام مایحتاج جمهوری اسلامی را می‌تواند تامین کند و علاوه بر آن موضوع تجارت سایر کشورها را نیز می‌تواند انجام دهد، ضمن اینکه ایران، بیشترین گوشت و برنج را از مسیر دریایی و زمینی از پاکستان وارد می‌کند.

اعمال تعرفه مشکل ورود به بازار پاکستان است

رایزن بازرگانی ایران در پاکستان با تاکید بر اینکه اگر قرار است کاری انجام دهیم و پیشرفتی صورت بگیرد باید از طریق همسایه‌ها و با محوریت آن‌ها انجام شود، گفت: هیچ کشوری در دنیا مانند پاکستان این همه حس مشترک و احساس دوستی با کشور ما ندارد. مراد نعمتی‌زرگران، با اشاره به روند کلی تجارت بین دو کشور ایران و پاکستان و ظرفیت‌ها و محدودیت‌ها، بیان کرد: پاکستان پنجمین شریک صادراتی ایران با جمعیتی بیش از ۲۵۰ میلیون نفر، دروازهٔ ورود ما به شرق است

وی ادامه داد: پاکستان، کشوری است که بیشترین هم‌پوشانی و تکمیل ظرفیت و همکاری را با ما دارد و اقتصاد دو کشور مکمل یکدیگرند. نعمتی یادآور شد: ما می‌توانیم از ظرفیت پاکستان برای توسعهٔ روابط دوجانبه و ورود به بازارهای جهانی استفاده کنیم زیرا اقتصاد پاکستان یک اقتصاد باز است و پاکستان هاب تجارت دنیاست که با کشورهای هند و چین همسایه است.

نبود شعبه بانکی مشترک ایران با پاکستان

رئیس اتاق بازرگانی پاک ایران گفت: در حال حاضر دو بازار پاکستان و ایران به کالاهای یکدیگر نیاز دارند اما چالش اصلی نبود شعبهٔ بانکی بین دو کشور است تا بتوانیم برای جابه‌جایی سرمایه بر اساس این شبکهٔ بانکی کار را انجام دهیم. نعیم الرحمان نورزای، با تاکید بر اینکه تجارت باید به صورت مساوی بین دو کشور انجام شود، بیان کرد: در حالی که ما از ایران ۱۵۰ نوع کالا وارد می‌کنیم اما پاکستان اجازه دارد که ۴ یا ۵ نوع کالا را به ایران صادر کند. وی با اشاره به توقف کالاهای پاکستانی در گمرک ایران، مثلا نگه داشتن برنج به مدت ۴ ماه یادآور شد: ما می‌خواهیم یک رابطهٔ برادرانه و اقتصادی معقولی بین دو کشور باشد و تمام معاملاتی که بین دو کشور اتفاق می‌افتد، مساوی باشد. نورزای، در پایان خاطرنشان کرد: تقاضا دارم تمام اتاق‌های بازرگانی ایران، پاکستان، کرمان و زاهدان یک کمیتهٔ مشترک برگزار کنند که این مسائل را آن‌جا حل و فصل کنند.

نعیم الرحمان نورزای گفت: پاکستان هم مانند ایران تحت فشار است و اگر بخواهد آزادانه با ایران تجارت انجام دهد مثل ایران دچار مشکلات و تحریم‌ها می‌شود.

ظرفیت بالای تجاری بین کرمان و پاکستان

مدیر توسعه بازار و بهبود فضای کسب و کار اتاق کرمان نیز با اشاره به برخی مزایای پاکستان برای ایجاد روابط تجاری توضیح داد: پاکستان تقریبا ۲۴۸ میلیون نفر جمعیت دارد و عمدهٔ جمعیت این کشور زیر ۳۰ سال سن دارند و متوسط درآمد هر فرد پاکستانی حدود ۳۰۰ دلار است.

محمدامین عبدالله‌نژاد افزود: پاکستان ۷ منطقه دارد که پنجاب با ۱۲۷ میلیون نفر، پرجمعیت‌ترین منطقهٔ پاکستان است و منطقهٔ بلوچستان، مرکز استان کویته تنها مرز زمینی ایران با پاکستان است.

وی مهم ترین مرزهای ایران با پاکستان را مرز میرجاوه، پیشین و ریمدان برشمرد و ادامه داد: پاکستان حدود ۶۰ اتاق بازرگانی و صنعت دارد که همهٔ این اتاق‌ها در زیرمجموعهٔ نهاد ملی فدراسیون اتاق‌های بازرگانی و صنعت پاکستان قرار دارند.

عبدالله‌نژاد یادآور شد: گزارش‌های رسمی نشان می‌دهد کرمان تقریبا ۸۱ میلیون دلار صادرات به پاکستان دارد اما در آمارها در خصوص واردات گزارشی ارائه نشده است.

وی افزود: کالاهایی که از کرمان به پاکستان صادر می‌شود شامل میوه‌های خوراکی، پوست مرکبات، پوست خربزه، پسته تازه، سبزیجات، مواد پلاستیکی، فرش، پارچه‌های نبافته، نخ‌های ویژه،

ادامه در صفحه ۶